

ÚSTŘEDNÍ KONTROLNÍ A ZKUŠEBNÍ ÚSTAV ZEMĚDĚLSKÝ

a

Komise Agrární komory ČR pro doporučování odrůd obilnin a hrachu polního

SEZNAM DOPORUČENÝCH ODRŮD 2006

PŠENICE OZIMÁ

Obdobně jako v jiných zemích Evropské unie i v České republice jsou vytvářeny Seznamy doporučených odrůd hlavních polních plodin, jejichž cílem je:

- usnadnit orientaci uživatelů v širokém sortimentu nabízených odrůd,
- poskytnout objektivní a nezávislé informace o odrůdách a jejich vhodnosti pro pěstební podmínky v České republice pěstitelům i zpracovatelskému průmyslu.

Seznam obsahuje popisy registrovaných odrůd pšenice ozimé, které vykázaly v půdně-klimatických podmínkách České republiky velmi dobré výsledky v rámci registračních zkoušek a následně v systému zkoušení pro Seznam doporučených odrůd.

Pěstitelé by měli upřednostňovat odrůdy uvedené v seznamu pokud nemají důkazy či zkušenosti, že jiná odrůda je pro jejich konkrétní stanovištní a pěstební podmínky vhodnější.

Hodnocení odrůd

Odrůdy pšenice ozimé jsou nejprve hodnoceny v rámci registračních pokusů ÚKZÚZ. Po úspěšném ukončení těchto zkoušek může udržovatel nebo zmocněný zástupce podat žádost o zařazení odrůdy do zkoušek pro Seznam doporučených odrůd.

Nově zařazené odrůdy mohou být na základě výsledků minimálně tříletých zkoušek zapsány do seznamu jako **předběžně doporučené (PD)**.

Doporučené (D) mohou být odrůdy na základě výsledků minimálně čtyřletých zkoušek.

Hodnocení uvedených odrůd vychází z výsledků pokusů a testů prováděných v letech 2002-2005 na zkušebních stanicích ÚKZÚZ a zkušebních místech spolupracujících organizací. Zkoušení probíhá podle jednotné metodiky a pokusy jsou pravidelně kontrolovány pracovníky Odboru odrůdového zkušebnictví ÚKZÚZ.

Výchozími kritérii pro hodnocení odrůd jsou výnos zrna, jakost a agronomické vlastnosti (ranost, odolnost proti poléhání, odolnost vůči chorobám, zimovzdornost).

DOPORUČENÉ ODRŮDY

AKTEUR - pozdní odrůda elitní (E) jakosti se středně vysokým výnosem, doporučená pro pěstování ve všech oblastech. V kukuřičné oblasti doporučujeme ošetřovat fungicidy jen v případě silného infekčního tlaku chorob. Rostliny středně vysoké, středně odnožující, zrna středně velké až velké. Předností je odolnost proti napadení padlím travním na listu a v klasu, odolnost proti napadení braničnatkou plevovou v klasu. Rizikem je náchylnost k napadení plísní sněžnou.

Udržovatel: **Deutsche Saatveredelung Lippstadt-Bremen GmbH, D**
Zástupce v ČR: **NOVUM SEEDS, s.r.o.**

ALANA - polopozdní až pozdní odrůda se středně vysokým až nízkým výnosem, doporučená pro pěstování v řepařské oblasti Čech, obilnářské a bramborářské oblasti. Vzhledem k náchylnosti na poléhání doporučujeme aplikaci morforegulatoru. Rostliny vysoké, středně odnožující, zrna velké. Předností je odolnost proti klasovým chorobám. Kvalitní pekařská jakost na hranici s E kategorií.

Udržovatel: **SELGEN, a.s., ŠS Úhřetice**

ALIBABA - pozdní odrůda kvalitní (A) jakosti, doporučená pro pěstování ve všech oblastech. Vysoké výnosy má v obilnářské a bramborářské oblasti, středně vysoké v kukuřičné a řepařské oblasti. Rostliny středně vysoké, středně až méně odnožující, zrna velké. Rizikem je menší odolnost proti napadení padlím travním na listu a vyzimování, menší odolnost proti porůstání zrna.

Udržovatel: **Saatzucht Firlbeck GmbH & Co. KG, D**
Zástupce v ČR: **RAGT Czech s.r.o.**

BANQUET - poloraná odrůda kvalitní (A) jakosti, doporučená pro pěstování v kukuřičné oblasti s ošetřením, kde má středně vysoký až vysoký výnos. Rostliny nízké, středně odnožující, zrna středně velké až velké. Předností je střední odolnost proti vyzimování. Rizikem je náchylnost k napadení padlím travním na listu, rzí pšenice a rzí plevovou, menší odolnost proti napadení listovými skvrnitostmi.

Udržovatel: **Société RAGT 2n, F**
Zástupce v ČR: **RAGT Czech s.r.o.**

BATIS - pozdní odrůda s kvalitní (A) jakostí, doporučená pro pěstování v bramborářské a obilnářské oblasti, kde dosahuje středně vysokých až vysokých výnosů. Rostliny vysoké, středně odnožující, zrna velké. Předností je odolnost proti napadení rzí pšenice. Rizikem je menší odolnost proti poléhání, vyzimování a napadení komplexem chorob pat stébel.

Udržovatel: **Fr. Strube Saatzeit KG Söllingen, D**
Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

CAPHORN - polopozdní odrůda, doporučená pro pěstování v kukuřičné a řepařské oblasti, kde má vysoký a středně vysoký výnos. Nově zařazena mezi odrůdy s chlebovou (B) jakostí vzhledem k středně vysoké až nízké objemové hmotnosti. Rostliny nízké až velmi nízké, středně až méně odnožující, zrno středně velké. Předností je odolnost proti poléhání a napadení rzí pšenice. Rizikem je náchylnost k napadení plísní sněžnou a vyzimování, menší odolnost proti napadení fuzariózami klasů.

Udržovatel: **Société RAGT 2n, F**
Zástupce v ČR: **RAGT Czech s.r.o.**

CLARUS - pozdní odrůda nevhodná pro pekařské použití (C), doporučená pro pěstování bez ošetření v řepařské, obilnářské a bramborářské oblasti, rostliny nízké až velmi nízké, středně odnožující, zrno středně velké. Předností je dobrý zdravotní stav - odolnost proti napadení rzí pšenice, padlím travním na listu a střední odolnost proti napadení listovými skvrnitostmi a poléhání. Rizikem je menší odolnost proti vyzimování, náchylnost k porůstání zrna.

Udržovatel: **Société RAGT 2n, F**
Zástupce v ČR: **RAGT Czech s.r.o.**

COMPLET - pozdní až velmi pozdní odrůda kvalitní (A) jakosti, doporučená pro pěstování ve všech oblastech. V kukuřičné a řepařské oblasti má středně vysoký výnos, v obilnářské a bramborářské vysoký výnos. Rostliny vysoké, středně až méně odnožující, zrno středně velké až velké. Rizikem je náchylnost k vyzimování, menší odolnost proti napadení fuzariózami klasů a padlím travním na listu.

Udržovatel: **Saatzucht Firlbeck GmbH & Co. KG, D**
Zástupce v ČR: **Selekta, a.s.**

CUBUS - polopozdní odrůda kvalitní (A) jakosti, doporučená pro pěstování ve všech oblastech. V kukuřičné, řepařské a bramborářské má vysoký výnos, v obilnářské oblasti velmi vysoký výnos. Dobře reaguje na zvýšenou intenzitu pěstování. Vzhledem k vysokým výnosům má tendenci snižovat obsah dusíkatých látek, proto doporučujeme pozdní kvalitativní dusíkaté hnojení. Rostliny nízké, středně odnožující, zrno středně velké. Předností je odolnost proti napadení bráničnatkou plevovou v klasu. Rizikem je menší odolnost proti napadení komplexem chorob pat stébel.

Udržovatel: **Lochow-Petkus GmbH, D**
Zástupce v ČR: **Selekta, a.s.**

DARWIN - pozdní odrůda kvalitní (A) jakosti s vysokým výnosem, doporučená pro pěstování ve všech oblastech. Rostliny středně vysoké, středně až méně odnožující, zrno velké. Předností je vysoký výnos. Rizikem je menší odolnost proti vyzimování, napadení padlím travním na listu a fuzariózami klasů.

Udržovatel: **Saatzucht Firlbeck GmbH & Co. KG, D**
Zástupce v ČR: **SELGEN, a.s.**

DRIFTER - pozdní odrůda se středně vysokým výnosem, doporučená do všech oblastí pěstování. Nově zařazena mezi odrůdy s chlebovou jakostí (B) vzhledem k nízké objemové hmotnosti. Rostliny středně vysoké, středně odnožující, zrno středně velké. Předností je odolnost proti porůstání zrna. Rizikem je náchylnost k napadení plísní sněžnou a vyzimování.

Udržovatel: **Limagrain-Nickerson GmbH, D**
Zástupce v ČR: **SELGEN, a.s.**

EBI - pozdní odrůda se středně vysokým až nízkým výnosem, nevhodná pro pěstování v kukuřičné oblasti. Nově zařazená mezi odrůdy kvalitní (A) jakosti vzhledem k středně vysoké hodnotě čísla poklesu. Rostliny vysoké, středně odnožující, zrno středně velké. Předností je odolnost proti běloklasosti, střední odolnost proti vyzimování. Rizikem je náchylnost k napadení padlím travním na listu a plísní sněžnou, menší odolnost proti napadení rzí pšenice a listovými skvrnitostmi.

Udržovatel: **Limagrain-Nickerson GmbH, D**
Zástupce v ČR: **SELGEN, a.s.**

GLOBUS - pozdní odrůda, doporučená pro pěstování v řepařské, obilnářské a bramborářské oblasti, kde má vysoký výnos. V kukuřičné oblasti má středně vysoký výnos. Není vhodná do lokalit s přísušky. Nově zařazena mezi odrůdy s chlebovou jakostí (B) vzhledem ke středně vysoké až nízké objemové hmotnosti. Rostliny nízké, středně až méně odnožující, zrno středně velké. Předností je dobrý zdravotní stav - odolnost proti napadení padlím travním na listu a v klasu a bráničnatkou plevovou v klasu, střední odolnost proti napadení rzí pšenice, listovými skvrnitostmi a fuzariózami klasů. Rizikem je náchylnost k vyzimování.

Udržovatel: **NORDSAAT Saatzeitgesellschaft mbH, D**
Zástupce v ČR: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

HEDVIKA - pozdní odrůda chlebové (B) jakosti, doporučená pro pěstování ve všech oblastech. V obilnářské oblasti má velmi vysoký výnos, v kukuřičné, řepařské a bramborářské vysoký výnos. Rostliny středně vysoké, středně odnožující, zrno středně velké až velké. Předností je dobrý zdravotní stav - odolnost proti napadení padlím travním na listu a v klasu a bráničnatkou plevovou v klasu, odolnost proti napadení fuzariózami klasů a odolnost proti porůstání zrna. Rizikem je menší odolnost proti poléhání.

Udržovatel: **Innoseeds B.V., NL**
Zástupce v ČR: **Innoseeds, s.r.o.**

ILIAS - pozdní odrůda kvalitní (A) jakosti se středně vysokým výnosem, doporučená pro pěstování v kukuřičné, řepařské a bramborářské oblasti, kde má středně vysoký výnos. Rostliny středně vysoké, středně odnožující, zrno středně velké. Předností je odolnost proti napadení bráničnatkou plevovou v klasu a rzí pšenice, střední odolnost proti fuzariózám klasů. Rizikem je středně vysoká až nízká objem. hmotnost.

Udržovatel: **Innoseeds B.V., NL**
Zástupce v ČR: **Innoseeds, s.r.o.**

LUDWIG - středně raná odrůda elitní (E) jakosti se středně vysokým výnosem, doporučena pro pěstování v řepařské oblasti Moravy, obilnářské a bramborářské oblasti. Rostliny velmi vysoké, méně odnožující, zrna velké. Předností je odolnost proti napadení bráničnatkou plevovou v klasu, střední odolnost proti napadení fuzariózami klasů. Rizikem je menší odolnost proti porůstání.

Udržovatel: **Probstdorfer Saatzucht GmbH, A**
Zástupce v ČR: **OSEVA PRO s.r.o.**

MERITTO - středně raná odrůda chlebové (B) jakosti, doporučena pro pěstování ve všech oblastech. V ošetřené variantě v řepařské a bramborářské oblasti má velmi vysoký výnos, v kukuřičné a obilnářské vysoký výnos. Rostliny vysoké, středně odnožující, zrna středně velké. Předností je mrazuvzdornost, vysoký výnos. Rizikem je menší odolnost proti napadení padlím travním na listu, nízký obsah dusíkatých látek, náchylnost k napadení plísní sněžnou.

Udržovatel: **SELGEN, a.s., ŠS Úhřetice**

MLADKA - poloraná odrůda nevhodná pro pekařské použití (C), doporučena pro pěstování v kukuřičné oblasti a řepařské oblasti Moravy, kde má vysoký výnos. Rostliny nízké, středně odnožující, zrna středně velké. Předností je ranost, odolnost proti porůstání zrna. Rizikem je menší odolnost proti napadení padlím travním na listu, listovými skvrnitostmi a fuzariózami klasů, náchylnost k napadení plísní sněžnou a vyzimování.

Udržovatel: **SELGEN, a.s., ŠS Úhřetice**

RAPSODIA - polopozdní až pozdní odrůda nevhodná pro pekařské použití (C), doporučena pro pěstování ve všech oblastech. V řepařské oblasti Čech a obilnářské oblasti má velmi vysoké výnosy, v řepařské oblasti Moravy, kukuřičné a bramborářské má vysoké výnosy. Rostliny nízké až velmi nízké, velmi dobře odnožující, zrna středně velké. Předností je odolnost proti napadení rzi pšenice a poléhání, vysoký výnos. Rizikem je menší odolnost proti napadení chorobami pat stébel, náchylnost k napadení plísní sněžnou.

Udržovatel: **Société RAGT 2n, F**
Zástupce v ČR: **RAGT Czech s.r.o.**

RHEIA - středně raná odrůda chlebové (B) jakosti, doporučena pro pěstování v kukuřičné, obilnářské a řepařské oblasti Moravy, kde má středně vysoký výnos. Rostliny středně vysoké, méně odnožující, zrna velké. Předností je střední odolnost proti vyzimování a střední odolnost proti napadení fuzariózami klasů. Rizikem je náchylnost k napadení plísní sněžnou a padlím travním na listu.

Udržovatel: **SELGEN, a.s.**

SEMPER - polopozdní až pozdní odrůda nově zařazená mezi odrůdy s chlebovou (B) jakostí, doporučena pro pěstování ve všech oblastech. Výnos má středně vysoký. Rostliny středně vysoké, velmi dobře odnožující, zrna středně velké až malá. Předností je odolnost proti napadení bráničnatkou plevovou v klasu a rzi pšenice. Rizikem je menší odolnost proti napadení padlím travním na listu, poléhání a vyzimování.

Udržovatel: **Innoseeds B.V., NL**
Zástupce v ČR: **Innoseeds, s.r.o.**

SULAMIT - středně raná odrůda elitní (E) jakosti s nízkým výnosem, doporučena pro pěstování v kukuřičné a řepařské oblasti s ošetřením. Rostliny středně vysoké, středně až méně odnožující, zrna středně velké. Předností je jakost, odolnost proti porůstání zrna a odolnost proti poléhání. Rizikem je náchylnost k napadení rzi pšenice a menší odolnost proti napadení listovými skvrnitostmi.

Udržovatel: **SELGEN, a.s., ŠS Stupice**

VLASTA - polopozdní odrůda chlebové (B) jakosti, doporučena pro pěstování v řepařské, bramborářské a obilnářské oblasti, kde má vysoký výnos. Rostliny středně vysoké, středně až méně odnožující, zrna středně velké až velké. Předností je odolnost proti napadení padlím travním na listu. Rizikem je náchylnost k napadení plísní sněžnou.

Udržovatel: **SELGEN, a.s., ŠS Úhřetice**

PŘEDBĚŽNĚ DOPORUČENÉ ODRŮDY

BARROKO - polopozdní odrůda kvalitní (A) jakosti, předběžně doporučena pro pěstování v kukuřičné oblasti, kde má vysoký výnos a v řepařské oblasti, kde má středně vysoký výnos. Rostliny nízké, středně odnožující, zrna středně velké až velké. Rizikem je náchylnost k napadení plísní sněžnou, menší odolnost proti napadení listovými skvrnitostmi, středně vysoká objemová hmotnost.

Udržovatel: **Société RAGT 2n, F**
Zmocněný zástupce: **RAGT Czech s.r.o.**

BISCAY - pozdní odrůda nevhodná pro pekařské použití (C) s vysokým až velmi vysokým výnosem. Předběžně doporučena pro pěstování ve všech oblastech. Rostliny nízké, velmi dobře odnožující, zrna středně velké. Předností je odolnost proti poléhání a napadení rzi pšenice, odolnost proti porůstání zrna. Rizikem je menší odolnost proti vyzimování.

Udržovatel: **Dr. J. Ackermann & Co. KG, D**
Zmocněný zástupce: **SAATEN - UNION CZ s.r.o.**

HEROLDO - pozdní odrůda nevhodná pro pekařské použití (C) s vysokým až velmi vysokým výnosem. Předběžně doporučena pro pěstování ve všech oblastech. Rostliny nízké, středně odnožující, zrna bílá, středně velké. Předností je odolnost proti poléhání a napadení rzi pšenice.

Udržovatel: **Société RAGT 2n, F**
Zmocněný zástupce: **RAGT Czech s.r.o.**

Významné hospodářské vlastnosti odrůd pšenice ozimé (ÚKZÚZ, 2002-2005)

Kategorie doporučení			Doporučené																					Předběžně doporučené					
Pekařská jakost			E	E	E	A	A	A	A	A	A	A	A	A	B	B	B	B	B	B	B	B	B	C	C	C	A	C	C
	Intenzita	100 % v t.ha ⁻¹	Akteur	Ludwig	Sulamit	Cubus	Darwin	Complet	Alibaba	Ilias	Batis	Ebi	Alana	Banquet	Meritto	Hedvika	Globus	Vlasta	Drifter	Semper	Caphorn	Rheia	Rapsodia	Clarus	Mladka	Barroko *	Biscay *	Heroldo *	
Výnos zrna 2002, 2004-2005 v % dle oblastí. Relativní hodnoty jsou vztaženy k průměru standardních odrůd (Akteur, Ilias, Meritto, Rapsodia) ve zvýšené intenzitě pěstování v dané oblasti.																													
Kukuřičná	N	9,08	93	88	78	94	96	92	94	91	88	82	88	88	94	97	96	90	94	91	96	91	99	93	95	94	96	94	
	O	9,64	96	95	91	102	101	101	99	98	94	92	93	100	102	103	99	99	100	99	103	98	104	97	104	101	105	101	
Řepařská - Čechy	N	9,44	83	82	76	86	86	84	84	85	86	78	82	80	87	88	89	86	85	86	86	83	88	88	84	84	87	89	
	O	10,98	96	95	88	100	100	98	97	97	95	95	93	93	104	102	101	99	99	97	96	94	104	99	98	97	104	101	
Řepařská - Morava	N	8,90	84	82	73	86	86	84	83	84	83	77	77	77	88	88	87	84	85	83	83	83	84	85	86	84	87	84	
	O	10,49	98	97	91	102	100	98	98	97	95	93	91	95	104	102	100	102	100	97	96	97	101	96	102	98	102	101	
Obilnářská	N	8,23	83	86	74	86	87	84	82	81	84	76	79	79	84	88	84	87	81	83	80	82	83	84	82	79	82	82	
	O	9,96	100	99	89	104	101	100	101	96	97	93	96	98	102	104	100	102	99	99	95	98	102	100	100	98	101	103	
Bramborářská	N	8,06	82	83	73	82	85	86	86	80	85	79	82	77	83	86	86	85	84	83	81	79	83	84	81	82	87	85	
	O	9,82	98	97	88	102	101	102	102	95	100	95	95	96	103	100	102	102	98	98	95	93	104	99	98	96	102	102	
Množitelé plochy 2005 (E+C1;%)			3,0	6,9	7,3	3,1	3,4	0,5	2,7	6,1	4,3	5,3	3,9	2,8	4,0	1,5	3,0	1,1	1,0	0,3	1,4	4,6	4,3	2,4	2,8	0,7	1,0	0,1	
Rok registrace			2004	2000	2000	2004	2004	2000	2003	2003	2001	1997	1997	2001	2003	2004	2003	1999	2000	1999	2004	2002	2003	2003	2002	2005	2005	2005	
Agronomická data																													
Metání - rozdíl ve dnech			3	-1	149	0	2	2	1	3	2	3	0	-1	-1	3	2	0	2	1	-2	-3	1	2	-3	0	2	3	
Zralost - rozdíl ve dnech			4	1	205	1	4	4	4	3	4	4	2	0	1	3	4	2	2	3	1	1	2	4	1	2	3	4	
Odolnost proti poléhání			7	6	8	6	6	6	7	7	4,5	5	3	7	5	4	7	6	6	4	8,5	5	8	7	6,5	7,5	8	8	
Délka rostlin (cm)			101	110	94	85	100	103	99	97	103	104	103	89	102	98	89	93	97	97	75	97	78	79	86	83	81	88	
Počet prod. stébel na m ²			646	589	598	638	608	606	600	635	650	624	652	627	618	647	598	609	628	686	606	600	696	654	626	658	671	631	
Test zimovzdornosti ^x			5,5	6	5,5	6	4	3	4	5,5	4	7	6	7	7	6	3	5	3	4	3	7	3,5	4	3	5,5	4	6	
Plíseň sněžná 2005/06			3	5	5	7	6	6	6	6	7	3	4	4	2	5	7	3	3	-	3	3	3	7	2	3	7	6	
Odolnost proti chorobám:																													
Padlí travní na listu			8	5,5	6	7	4	4	4	5	5	3	6	3	4	7,5	7,5	7,5	5,5	5,5	5	6	3,5	6	7,5	4	6	6	5,5
Padlí travní v klasu			8	6	7	7	6	7	6	7	6	6	7	6	6	7,5	8	6,5	6,5	7	7	6	7	7	5	6	6,5	6,5	
Listové skvrnitosti			5	5	4	5	5,5	6	6	6	5	4	6	4	5	5	6	5	5	6	5	6	5	6	4	4	5	6	
Braničnatka plevová v klasu			8	8	7	7,5	7	7	7	8	6	7	8	7	7	8	8	7	7	8	7	7,5	6	6	5	7	7	6	
Rez pšenice			7	5	3	5,5	6	7	6	8	8	4	5	3	5	7	7	5	7	7,5	8	6	8	8	5	6	8,5	8	
Paty stébel (komplex)			5	6	6	4	5	5	5	5	4	6	5,5	5	5,5	6	6	6	5	6	6	5	5	7	6	5	6	5	
Běloklasost			6	7	7	5	7	7	7	7	7	8	7	5	6	7	7	6	7	6	6,5	7	7	8	6	6	7	7	
Fuzárium v klasu			7	7	7	6	5,5	4	6	7	7	8	7	6	6,5	8	7,5	6	6	7	5	8	6	6	4	6	7	7	
Kvalita zrna:																													
Sedim. test Zelený (ml)			54	54	52	48	44	43	42	45	40	56	47	50	29	28	41	38	40	35	52	34	20	14	24	55	23	39	
Obsah bílkovin (%)			14,2	14,1	14,0	13,2	13,4	13,4	13,1	13,8	13,2	13,6	14,3	13,5	12,5	12,8	13,1	13,2	14,0	13,3	13,4	13,3	13,1	13,2	13,1	13,6	12,5	12,7	
Číslo poklesu (sec) - dolní mez			253	225	266	220	239	199	192	223	214	215	221	224	215	283	220	211	264	237	210	212	201	139	276	229	347	218	
			- horní mez			405	361	361	404	343	349	337	345	323	331	377	333	337	378	395	376	396	332	352	380	310	266	350	390
Objemová hmotnost (g.l ⁻¹)			814	806	801	795	792	802	794	782	807	812	801	787	798	779	775	774	765	805	772	791	746	745	758	770	754	781	
HTZ (g)			47	50	43	43	50	48	49	43	48	46	50	49	44	46	44	47	46	42	43	51	42	44	45	47	43	46	

Intenzita: N = neošetřeno fungicidy a morforegulátory (základní intenzita)
O = ošetřeno fungicidy a morforegulátory (zvýšená intenzita)

^x test zimovzdornosti: Ing. Pavla Prášilová - Výzkumný ústav rostlinné výroby, Praha-Ruzyně
* Nově registrované odrůdy (menší počet dat)